

DRI 3001 - 3.forelesning
Om bruk av teori og av metode

Temaer

- Litt om bruk av teori i prosjektarbeidet
  - » Begreper og definisjoner
- Metodiske avveininger i prosjektarbeidet
  - » Eksempler på ulike typer metodiske tilnærminger
- Litt mer om rapporten struktur/inhold

Mål for forelesningen:

- Få litt innsikt i teoribruk og definisjoner
- Kjenne til ulike metodiske tilnærminger

Om bruk av bruk av teori i DRI 3001

- Hvor finner dere teoretisk stoff:
  - » Pensumlitteraturen,
  - » Andre fagartikler (vit. tidsskrifter) og fagbøker
  - » Nettsteder som er faglig "autoritative", jf kildekritikk
- Hvordan bruke teori i arbeidet/rapporten
  - » Bakgrunn for *formulere tema/problemstilling* og konkrete forsknings spørsmål
  - » Sentralt i *analysen* (drøftingen) for å forstå (forklare) funn dere gjør
  - » I konklusjonene, hvor dere oppsummerer om hvordan deres funn , eventuelt også begrunne konkrete tiltak som også er i trad med deres egne funn

---

Eksampler på teori i prosjektarbeid

Ulike typer av teori

- Informatisk teori , f. eks.
  - » Teori som beskriver hvordan valgte teknologien (e) er bygget opp/hvilke egenskaper de /de har
  - » Teori som beskriver sikkerhetsaspektene ved teknologien /de konkrete tekniske løsningene
  - » Teori som beskriver metoder/tekninger /verktøy for utvikling av teknologien/tekniske løsninger
  - » .....
- Rettskilder
  - » Formål : Redegjøre for rettstilstanden knyttet til problemstillingen
  - » Bruk : Undersøke om praksis er i henhold til lov

Eksampler på relevant teori i prosjektarbeid

- Bruk av samfunnsvitenskapelig teori generelt , f eks.
  - » Om bruk den valgte teknologi
  - » Om oppfatninger/forståelse/holdninger av teknologien
  - » Om effekter/virkninger
- Om bruk av samfunnsvitenskapelig teori i deres arbeid?
  - » Studier av bruk av videoovervåkning ?
  - » Studier av holdninger til videoovervåkning ?
  - » Studier av virkninger/effekter av overvåkning?
  - » ...??

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen,AFIN

4

Hvordan bruke teorien i arbeidet

- Bakgrunn for *formulere tema/problemstilling* og konkrete forskningsspørsmål, f eks.
  - » Tidligere funn viser skepsis til ..., eller eventuelt stor interesse for
  - » Andre studier viser stor/liten/ingen/... effekt av bruk
  - » For å kunne identifisere faktorer som skal studeres nærmere
- I *analysen* (drøftingen) for å forstå (forklare) funn dere gjør, f eks. :
  - » Sammenlignet med andre studier viser våre at ...
  - » Våre studer at disse faktorer er viktige ..

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen,AFIN

5

Litt om bruk av begreper og definisjon (svært for enkle - "ufilosofisk")

- Et *begreper* er en abstraksjon av et "fenomen" (objekt, hendelse,...) i virkeligheten
  - » Begrepsbeskrivelser består av et sett kjennetegn som avgrensner hva et begrep kan omfatte .
  - » Begrepsbeskrivelser er ikke sanne eller gale, men mer eller mindre fruktbare. En *definisjonen* identifiserer essensen i det som skal defineres (Skal beskrive begrepet entydig)
  - » Tilstrekkelige presise begrepsbeskrivelser (definisjoner) gir grunnlag for å klassifisere og sammenligne fenomener
- Når dere bruker *bestemte begreper* bør dere forholde dere definisjoner som er brukt i relevant litteratur
Generelt prøv å unngå:
  - » "Jeg velger å lage denne nye definisjonen" dersom du ikke kan gi en meget god begrunnelse for hvorfor eksisterende definisjoner ikke er egnet!
- Gjør heller:
  - » Jeg har gjennomgått relevant litteratur (....) - og funnet at det ikke er et entydig begrepsbruk - og vil i min oppgave legge denne definisjon til grunn, fordi denne vektlegger ...
  - » (du forholder deg aktivt de eksisterende definisjoner)

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen,AFIN

6

Eksempel på "teoriløs" (uvitenskapelig)
bruk av begreper (fra Jansen, DRI 1001)

Informasjonsteknologiens mange ansikter:

- IKT som regnemaskin eller database (arkiv)
- IKT som automatiseringsverktøy versus IKT som informatiseringsverktøy
- IKT som kontroll- og overvåkingsteknologi versus IKT som frigjørings- og demokrati-teknologi
- .....
- Hva betyr begrepene og hva er sammenhengen mellom dem?
- Hvordan teste (prøve ut) om påstandene er "riktige", dvs. kan finne støtte i empiriske funn?
- Kan dette brukes til å "utvikle" ny teori?

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

7

Eksempel på ulike definisjoner av elektronisk
forvaltning:

- Electronic information-based services for citizens (*e-administration*) with reinforcement of participatory elements (*e-democracy*) to achieve objectives of balanced e-government (Bertlesmann Foundation 2001, p4)
- The use of ICT to enhance the access to and the delivery of government services to benefit citizens, business partners and employees (Deloitte Research 2000)
- The use of information and communication technologies, particularly Internet, as a tool to achieve better government (OECD, 2003)
- → A broad-based transformation initiative, enabled by leveraging the capabilities of information and communication technology;
  - ⌘ (1) to develop and deliver high quality seamless, and integrated public services;
  - ⌘ (2) to enable effective constituent relationship management;
  - ⌘ (3) to support the economic and social development goals of citizens, businesses and civil society at local, state, national and international level (Grant & Chau, 2005)

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

Diskusjon

- Nevn noen sentrale begreper (definisjoner) dere bruker i rapporten

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

9

Metodebruk: framskaffe empiri i prosjektarbeidet

- Empirien (dataene) er den primære basis for analyser i prosjektarbeidet
- Eksempler på empiri dere bruker
  - » Data samlet inn gjennom egne undersøkelser
  - » Faktabeskrivelser produsert av andre (f eks. i beskrivelse av tekniske løsninger dere studere, statistikk andre har samlet inn
  - » Beskrivelser av oppfatninger, meninger (Kan hentes fra offentlige dokumenter, ulike typer rapporter, aviser etc.)
- Dere må redegjøre for hvordan data er samlet inn
- Der bør redegjøre for svakheter/mangler ved dataene (f eks. lite representativt utvalg, usikre data, gamle data, ..)

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

10

Noen metodiske valg

- *Induktiv* (fra empiri, åpen uten klare hypoteser)
  - » eller
  - Deduktiv* (fra teori, bestemte hypoteser som skal bekrefte eller avkrefte)
- *Individualisme* (individets motiver/handlinger som forklaring; individer som datakilde og analyseenhet)
  - » eller
  - kollektivism*/"holisme" (sosiale sammenhenger, strukturer, normer, lover osv. som analyseenhet)
- *Nærhet* (subjektiv, fortolkning) eller *Distanse* (nøytral objektivitet)
- *Kvalitativ* (data som ord/tekstlig-)
  - » eller
  - Kvantitativ* (tall/kategorier som entydige, kan "måles")

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

11

Kvantitative og kvalitative data

- **Kvantitative metode** formalisert og strukturert, som tar sikte på å beskrive "fakta " Bruker ofte statistiske analysemetoder.
  - » **Kvantitative** data: Formaliserte data, gjerne representert ved tall eller bestemte kategorier
  - » **Datainsamling** gjennom spørreskjema, formaliserte intervju (f eks. telefonintervju), eller eksisterende tallmateriale
- **Kvalitative metoder** anvender av liten grad av formalisering. Målet er å skape dypere innsikt gjennom at dataene er gyldige,
  - » **Kvalitative** data: Lite formaliserte, "autentiske" i form av tekstlige beskrivelser, utsagn, meninger, taler, bilder osv.
  - » **Datainsamling** gjennom åpne intervjuer/samtaler, observasjoner, dokumentstudier mm

Det er fullt mulig å kombinere kvalitative og kvalitative metode

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

12

Kvantitativ versus kvalitativt metodiske opplegget
Noen typiske eksempler

- Utforme spørreskjema
  - » Vekt på enkle spørsmål, entydige begreper,...
- Velge ut intervjuobjekter eller informanter
  - » Representativitet
- Gjennomføre intervjuene
  - » Hvordan sikre korrekte data
- Bearbeide og analysere dataene
  - » Kode og behandle data i bestemte verdier.
  - » Statistisk analyser i tabeller, frekvenser, krystabeller, korrelasjoner
- Konklusjoner
  - » Hva sier tabellene, sammenhold med andre tilsvarende studier
- Utforme intervjuguide
  - » Vekt på åpne spørsmål, mangfold, få bedre innsikt,
- Velge ut intervjuobjekter eller informanter
  - » Tilstrebe ulikhet, bredde
- Gjennomføre intervjuene
  - » Hvordan sikre gyldige data
- Bearbeide og analysere dataene
  - » Innholdsanalyse: Fortolke (og kode i kategorier fundert i data. Identifisere aktører, rolle
  - » Trekke ut det vesentlige, sammenligne
- Konklusjoner
  - » Hva forteller historiene og sammenstillingen, ev. også sammenhold med andre studier

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

Diskusjon

Hva slag datainnsamling og analyse har dere i deres prosjektoppgave

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

14

Om å skrive prosjekt-rapporten

Temaer

- Hva skal/bør med
- Hvor skal ting være: struktur og innhold
- Hvordan komme i gang med skriveprosessen
- Hvem skriver dere for
- Referanser og litteraturliste
- Vedlegg -

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

15

Hva en prosjektoppgave kan/bør inneholde (Men slett ikke nødvendigvis i denne rekkefølgen)

- Innledning til temaet
  - Bakgrunn...- motivasjon - Problemstillinger
- Teoretisk plattform:
  - Beskriver faglig ståsted, aktuelle begreper og sammenhengen mellom dem som kan lede til mer konkrete spørsmål
- Undersøkelsesopplegg : metodisk tilnærming -
  - Bruk av dokumenter, intervjuer, spørreskjema, observasjoner,...
- Empiri: innsamling av data
  - Spesielle problemer knyttet
- Analyse og drøfting
  - Eventuell drøfting av ulike løsningsforslag og anbefalinger
- Avslutning - Konklusjoner
  - Konklusjon og anbefalinger overfor oppdragsgiver
  - Etske og personvernmessige sider dersom dette ikke er berørt før
  - Refleksjoner over valg av metoder og verktøy
  - Refleksjon over og hva dere har lært
  - Litt om prosjektfasene: Plan, ansvarsdeling, gjennomføring med mer

Vedlegg

Denne strukturen passer ikke for alle typer oppgaver!

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

16

Noen råd i skrivearbeidet

- Start skrivearbeidet tidlig
- Sett dere tidsfrister for de enkelte kapitlene
- Fordel skrivearbeidet mellom dere, men ha en "ansvarlig koordinator"
- Les gjennom hverandres bidrag - og sjekk spesielt at bruk av sentrale begreper er konsistente
- Skriv referanser og litteraturliste samtidig med at deres skriver hoveddelen
- Ikke utsett skriving av vedlegg
- Sjekk at alle lenker stemmer når rapporten er ferdig

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

17

Momenter i forbindelse med vurdering av prosjektrapport (ikke prioritert liste)

- Ambisjonsnivå (vanskelighetsgrad og problemer)
- Overordnet vurdering - helhetsinntrykk
- Arbeidsomfang/-innsats
- Teoribruk
- Undersøkelsesopplegg (metodebruk)
- Gjennomføring av prosjektet
- Bruk av verktøy/teknikker mm (der hvor det er relevant)
- Litteraturliste/kildebruk
- Dokumentasjon
- Refleksjoner over valg av metoder og verktøy
- Refleksjon over prosess og resultat- hva har gruppa lært

DRI 3001 våren 2010 - Arild Jansen, AFIN

18
